

IDŐUTAZÁS A 2010-BEN 100 ÉVES DÉLMAGYARORSZÁGGAL: 2010

100 év: legidősebb szerzőnk olvasata

100 éves az 1910. május 22-én útjára bocsátott Délmagyarország. Lapunk e jubileuma alkalmából időutazásra hívtuk olvasóinkat: hétről hétre egy-egy esztendő újságtermését átlapozva fölillantottuk, milyennek láttatta a világot, az országot, a régiót, Szegedet – a Délmagyarországot. A magyar vidék legpatinásabb lapja sorozatának utolsó állomása: 2010.

CSONGRÁD MEGYE ÚJSZÁSZI ILONA

Rengeteg témát érintett évszázados történetében lapunk. A 2008. június 21-én indított Időutazás a 2010-ben 100 éves Délmagyarországgal című sorozat lezárásaként a 93 éves Rakonczai János főiskolai tanárt kértük mérlegelésre.

ÚJSÁGÍRÓK ÉS LEVELEZŐK.

Száznál is több újságíró portréját rajzolta meg az Időutazás Arcél-sorozata, de leg-

alább ennyi egykori és mai újságírói, szerkesztői, levelezői életútjának vázlatát lehetne még összegyűjteni. A szegedi sajtótörténet szereplőinek kiteljesedő tablóján Rakonczai János is helyet követelhet, hiszen ő lapunk ma élő legidősebb szerzője.

– A szegedi egyetem bölcsészhallgatójaként határozta el: Strasbourgba megyek. Onnan küldtem beszámolót a Délmagyarországnak: 1939. augusztus 13-án, vasárnap jelent meg – mutatja első cikkét: „A francia belpolitikai harcok hatása a nemzet egységére. Levél Strasbourgból”. A kolumnás cikk fölött: „(A Délmagyarország levelező munkatársától)”, alatta az aláírás: Rakonczai János. – Azóta is érdeklődöm a külpolitika iránt. Ezt a vonulatot, a hírmagyarozatot hiányolom a lapból – fogalmazza meg kritikáját. Egy lap sokszínűségének egyik biztosítéka, hogy sokféle szerzőnek ad teret.

Hetvenöt éve olvassa lapunkat Rakonczai János. Első cikke 1939-ben látott napvilágot, a legutóbbit tegnap írta. FOTÓ: FRANK YVETTE

zi előadások kritikája, vagy az iskolai és a tömegsport.

KEDVES TÉMÁK. – 1945 után sokan elnémultunk: nem tartottuk tanácsosnak leírni a gondolatainkat – utal a „Délmagyar” akkori témaszegénységére Rakonczai tanár úr, aki a fran-

Bölcsészkarri oktatóként, az idegen nyelvi lektorátus vezetőjeként nehezen viselte az 1956 utáni légkört – az élelmszeripari főiskolán találta meg a nyugalmat. Nyugdíjazása óta hat könyve, számos cikke jelent meg. Legutóbb Bryan Cart-

vel kapcsolatos információ.

„Egyetembúcsúztató és -köszöntő” – összegzi Időutazás-sorozatunk az 1940. év legfontosabb történéseit. E kiemelésrel ugyanúgy egyetért Rakonczai János, mint azzal, hogy folyamatosan hírt adunk a szegedi univerzitást gazdagító beruházásokról, a mérnökképzésről. Például január 14-én arról, hogy: „közel egymilliárd forintos beruházás indul a Szegedi Tudományegyetemen: a Moszkvai körút 9. szám alatt úgynevezett zöld épületet kap a mérnöki és a természettudományi kar”.

Április 8-án pedig arról, hogy „korszerű, sürgősségi betegellátó osztályt (SBO) alakítanak ki a Szegedi Tudományegyetem (SZTE) új klinikai tömbjének földszintjén”.

– A Dél-Alföld elmúlt évszázadának keresztmetszetét adja az Időutazás-sorozat – véli legidősebb szerzőnk, aki örülne, ha a Délmagyar egykori cikkeinek, fotóinak válogatása kötetbe foglalva is napvilágot látna.

TERMÉKENY RIVALIZÁLÁS. – Az írásra Vér György biztatott, amikor az akkori Aradi – ma Victor Hugó – utcai szerkesztőségben felkerestem – emlékezik. Fájjalja, hogy manapság kiszorultak a napilapból a helytörténeti írások, ezért kisebb folyóiratoknak adja tanulmányait, például a Szegedi Műhelynek.

A rivalizálást ösztönzőnek találja Rakonczai János: „első szerzősége idején” a Délmagyarországon kívül más lapok is jelen voltak a piacon. Sőt: a megye kisebb városainak olvasóközönsége is eltartott helyi újságokat.

– Szegednek ellopták a lelket: nem képes sajtó értelmiséget kitermelni. E folyamat visszafordításában az újságoknak is lenne szerepe – mondja a vásárhelyi születésű főiskolai tanár, aki szerint az olyan helyi kezdeményezésekről nagyobb terjedelemben és gyakrabban kéne írnia a helyi lapnak, mint például a Dugonics Társaság élete, vagy a színhá-

Arcél: Darvasi László (1962–). „1962-ben születtem, és nagypapának éppen el volt törve a lába. Úgy bicegett föl a születés harmadik emeletére. Aztán a gyerekkor, ahogy Mészöly Miklós mondja, elmúlt, és bár nem erre készültem, de egyszerre csak egy erő úgy döntött bennem, hogy író legyek. Holott tanítással kezdtem, és szerettem is az iskolát, elcsábított az újságírás, és akkor el is dönt az, hogy a munkaeszközöm a szó, a mondat, a nyelv lesz. És persze a képzelet. Irok mindenfélét, tárcát és nagyregényt, drámát és elbeszélést. Ez önmagában nem erény, csupán adottság. Sok könyvem jelent meg, legutóbb a főként Szegeden játszódó Virágzabálók, lefordítottak vagy tíz nyelvre, igazán szerencsésnek mondhatom magam. Most éppen, új novellák és egy színdarab mellett, mesekönyvet is írok.”

cia, latin, angol, orosz nyelv oktatója. Az ötvenes évek elején a legendás Baross-gimnáziumban tanított, majd a főiskolára kerülve „a szláv nyelvekhez kulcsot adó” orosz oktatta.

ledge angol nyelven írt nagyszerű Magyarország-történeti művéről írt recenziót, s esszéit a kisebbségi kérdéssről. Közben kedves témája maradt minden, a szegedi egyetem fejlesztésé-

Kronológia: 2010

Március 17–20.: Magyarországra látogat Károly walesi herceg és felesége, Kamilla hercegné. **Április 10.:** A szmolenszki légi katasztrófában életüket veszítik a Lengyel Köztársaság legfelsőbb állami és katonai vezetői, köztük Lech Kaczyński államfő. **Április 14.:** Kitér az Eyjafjallajökull vulkán Izlandon, amely nagy mennyiségű vulkáni hamut lövell magából, és emiatt napokra leáll Észak-Európa légi közlekedése. **Április 25.:** A magyarországi országgyűlési választások második fordulójára, amelyen a Fidesz-KDNP kétharmados parlamenti többségre tesz szert. **Május 14.:** Megalakul az új Országgyűlés.

Az újság gondozója, a lapkiadó

Kiadója gondoskodásának köszönheti évszázados létét a Délmagyarország. Keveset írunk a kiadóról. Pedig – miközben a lapkiadás üzleti-gazdasági vállalkozás – a kiadó tehet a legtöbbet a sajtó függetlenségének biztosításáért, a közéletben játszott pozitív, tényfeltáró szerepének megszilárdításáért, presztízsének erősítéséért. Tudják ezt a Délmagyarország Kiadó adminisztrációs, gyártási és terjesztési részlegén dolgozó munkatársaink is. A titkárság az alfája és omegája a hatékonyan működő kiadónak. Az adminisztráció pedig rögzíti a hirdetéseket, amelyeket a „gyártás” készít el. A PR- és marketingrészleg szervezi az olvasói nyereményjátékokat, rendezvényeket. A Csongrád megyében működő öt ügyfélszolgálati irodáiban olvasóink megvásárolhatják a szakácskönyveket, a koncertjegyeket, valamint apróhirdetéseket is feladhatnak. A kereskedelmi részleg és a nyomda munkája könnyen elképzelhető. A terjesztési csoporthoz tartozók azon fáradoznak, hogy minden háztartásba eljusson a napilap. Az informatikusok nélkül pedig ma már nem készülhet egyetlen újság sem: ők biztosítják a számítógépek zavartalan működését, hogy a Délmagyarország jelen lehessen az információs szupersztrádán. FOTÓ: FRANK YVETTE

Márciusi tél hóval

CSONGRÁD MEGYE. Az időjárásról a sok is kevés. „Szerda éjszaka 22 órakor kezdett szakadni a hó, a Szegedi Környezetgazdálkodási Kft. 14 járműve éjféltől szórta, takarította az utakat, járdákat, megállókat. Tegnap reggel, a fagypont körüli hőmérséklet miatt csúsztak az utak, lefagyott a Belvárosi híd, lelassult a forgalom, lépésben araszoltak a járművek” – ad március 12-én időjárási helyzetképet **Dombai Tün-**

de. Hozzáteszi: „1951 óta jegyzik a hótakaró adatait, azóta az évek felében maradt meg hótakaró márciusban. Átlagosan 5 napon havazott, és 2 napon terítette be fehér lepel az országot. Legtöbb havat, 19 centiset, 1955-ben, 1956-ban és 1986-ban mértek. Havas volt az ezredforduló óta 2003, 2004, 2005 és 2006 márciusa, átlagosan 10 centi hóval. A mögöttünk álló télen 42 nap borult hófehérbe”.

Madárlátta hó a Széchenyi téren. Kétévente fehér a március, idén is kijutott a télből. FOTÓ: VERÉB SIMON

NAPI HÍREK

PATIKABUMM. „Tiszta lehet rekeszteni Szegeden patikákkal: az elmúlt két évben 22 új nyitott és egy zárt be. A gyógyszerári élesedő verseny a városokban dúl, a széleket és a kistelepüléseket nem érinti. A beteg az előnyöket kínáló helyre húz” (január 5., kedd).

CIGÁNYHÁZ. „Legalább 12 és fél millió forint veszett kárba azzal, hogy az Amaro Kher cigány közösségi ház az enyészett lett. Az épületet most telekaron, 20 millió forintért hirdette meg értékesítésre az IKV Zrt. A kisebbségi önkormányzat elnöke szerint a pénztelenség miatt jutott erre a sorsra a ház. Hogy a közel 80 ezer eurós pályázati összeg hová tűnt, továbbra sem tudni” (február 9., kedd).

100 NAP MÚLVA. „Megkezdődött a visszszámolás: 100, 99... A Délmagyarország mint a vidéki sajtó doyenje, legreggebbi napilapja május 22-én lesz 100 éves. Az ünnepi finomhangolást már jó ideje megkezdők, 100 hétre tervezett időutazás-sorozatunkkal már a 86. évben járunk. (...) Mostantól mindennap jelentkezőnk egy-egy míves idézettel hátsó oldalunkon a 100 éves Délmagyarországból, hente kérik egy kis délmagyaros sztorit ismert és kevésbé ismert emberektől, no és persze egy-egy újságírótól” (február 12., péntek).

SAKKZSENI. „Hazánk legfiatalabb sakknagy mestere lett a napokban a 13 éves Rapport Richárd, megdöntve Lékó Péter 1994-ben felállított rekordját. A fiatal ember – akiről a The New York Times is írt – most Szegeden vendégeskedik, nagyszüleinél. A menü: napi 10 óra sakk, Kaszparov-könyv, rántott hús” (március 11., csütörtök).

BÚCSÚ KASS JÁNOSTÓL.

„Sok száz barátja és tisztelője, köztük rengeteg szegedi vett tegnap végső búcsút az életének 83. évében, március 29-én elhunyt Kass János Kosuth-díjas grafikusművésztől, Szeged szülöttétől és díszpolgárától a Farkasréti temetőben” (április 17., szombat).

KIÁLLÍTÁS. „A 100 éves Délmagyarország történetében kalandozhatnak a látogatók a Somogyi-könyvtár aulájában június 26-ig. (...) A kiállítást – Kukkonka Judit, a helyismereti gyűjtemény könyvtárosa rendezte – a Délmagyarországról és munkatársaink tollából megjelent kötetek, valamint kiadónk szakácskönyvei és süteménykönyvei zárják” (május 14., péntek).

SZEGED ÜNNEPE. „A város napját ünnepli ma Szeged, és vele arra emlékszik, hogy IV. Bélától 1247-ben városi rangot kapott” (május 21., péntek).